

Przyroda

Drawieński Park Narodowy został utworzony 01 maja 1990 roku w celu ochrony młodoglacjalnego krajobrazu równin sandrowych z ekosystemami wodno-leśnymi, całym bogactwem występujących tu gatunków: roślin, zwierząt i grzybów oraz ukrytych wśród puszczańskich lasów elementów dziedzictwa kulturowego.

W Parku powierzchniowo dominują lasy – stanowią ponad 80 proc. powierzchni – przede wszystkim bory sosnowe, ale również bardzo cenne przyrodniczo: żyzne i kwaśne buczyny, grądy, kwaśne dąbrowy, łągi, bory i lasy bagienne oraz olsy. Charakterystycznymi elementami przyrody Parku są także torfowiska oraz ekosystemy wodne i łąkowe. Duży udział w całości krajobrazu kulturowego Puszczy stanowią rozproszone w lasach pozostałości osad ludzkich i starych cmentarzy.

Geosystemy hydrogeniczne są znaczącym ogniwem środowiska przyrodniczego Drawieńskiego Parku Narodowego. Główne rzeki Parku to Drawa i jej lewobrzeżny dopływ - Płociczna. Drawą przepływa średnio 15 m³ wody na sekundę, a Płociczną - 3 m³. Ponadto przez teren Parku przepływają: Słopica, Korytnica, Runica, Cieszynka, Moczal i Sucha.

W Parku występuje 20 jezior, bardzo zróżnicowanych pod względem charakteru ekologicznego: od torfowiskowych jeziorek dystroficznych zwanych Głodnymi Jeziorkami, przez jeziora eutroficzne (Sitno, Płociczno, Ostrowieckie) do mezotroficznych jezior ramienicowych (Marta, Płociowe). Unikatem hydrologicznym jest głębokie, okolone lasami meromiktyczne jezioro Czarne. Różnicowanie ekologiczne jezior widać nawet na pierwszy rzut oka w barwie ich wody: mezotroficzne jeziora ramienicowe mają, zwłaszcza w słoneczne dni, wody intensywnie szmaragdowe, a jeziorka dystroficzne – toń ciemną, prawie czarną. Specyficznym elementem sieci wodnej Drawieńskiego Parku Narodowego są wypływy wód podziemnych: źródła, wycieki i wysięki, a także rozwinięte na takich wyciekach torfowiska źródłiskowe.

Drawieński Park Narodowy odznacza się bogactwem występujących typów ekosystemów. Miarą tego bogactwa jest liczba 168 udokumentowanych zbiorowisk roślinnych.

Na terenie Drawieńskiego Parku Narodowego występują ważne dla Wspólnoty Europejskiej, ujęte w Dyrektywie Habitatowej siedliska przyrodnicze. Są to: żyzne i kwaśne buczyny, grądy subatlantyckie, kwaśne dąbrowy, łągi, bory i brzeziny bagienne, ciepłolubne murawy napiaskowe, świeże łąki użytkowane ekstensywnie, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, jeziora mezotroficzne, jeziora eutroficzne, jeziora

dystroficzne, rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników, torfowiska wysokie, przejściowe, nakredowe oraz torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk.

Na terenie Drawieńskiego Parku Narodowego rośnie co najmniej 891 gatunków roślin naczyniowych. Najcenniejszym składnikiem roślin naczyniowych Parku jest storczyk – lipiennik Loesela, którego kilkanaście osobników rośnie na jednym z torfowisk. Unikatem jest także stanowisko chamedafne północnej. Cenne są populacje fiołka mokradłowego, a także cała grupa gatunków torfowiskowych z turzycą bagienną, rosiczką okrągłolistną i długolistną, bagnicą torfową i wełnianką delikatną.

Od otaczających terenów Park wyróżnia się bogactwem flory storczyków. Na dwóch torfowiskowych stanowiskach rośnie tu kruszczyk błotny, na jednym – wspomniany lipiennik Loesela. Na jednym z urwisk nad Drawą liczna jest populacja kruszczyka rdzawoczerwonego, a jego krewniak – kruszczyk szerokolistny jest pospolity w liściastych lasach. Łąki bogate są w stoplamki krwiste, szerokolistne i plamiste, w zaroślach odnotowano też podkolana białego i listerę jajowatą.

Inne interesujące gatunki flory to, np.: wawrzynek wilczelyko, dziewięciornik błotny, widłak jałowcowaty, spłaszczony i goździsty, nasięźrzał pospolity, pomocnik baldaszkowy, lilia złotogłów, kopytnik pospolity, wiciokrzew pomorski i zimoziół północny, turzyca nitkowata, żurawina błotna, modrzewnica zwyczajna, bagno zwyczajne, przygiętka biała.

Ciekawa jest także flora roślin zarodnikowych oraz grzybów. Występują między innymi bardzo rzadkie gatunki mszaków – *Helodium blandowii*, *Sphagnum fuscum* i inne rzadkie torfowce z rodzaju *Sphagnum*. Występują też chronione gatunki grzybów, np. ozorek dębowy, lakownica żółtawa, sopłówka bukowa i smardz jadalny.

Obszar Drawieńskiego Parku Narodowego cechują walory faunistyczne wyróżniające go nie tylko w skali regionu, ale i kraju, a nawet Europy Środkowej. Faunę Parku reprezentuje ponad 200 gatunków kręgowców, wśród nich najlicniejszą gromadę stanowią ptaki. Występuje również bogactwo bezkręgowców, pośród których są szczególnie cenne gatunki, zagrożone wyginięciem. Zwierzęciem herbowym Drawieńskiego Parku Narodowego jest wydra. Zainteresowanych fauną przyciąga do Drawieńskiego Parku Narodowego łatwość zobaczenia bielika, kormorana, nurogęsi, gągoła, czy śladów żerowania bobra.

Ichtiofaunę rzek – szczególnie Płocicznej i Drawy – cechuje wyjątkowa różnorodność. Nie została ona dotknięta przez procesy degradacyjne w tak dużym stopniu, jak w innych polskich rzekach. Zachowały się tu jeszcze liczne i stosunkowo stabilne populacje gatunków rzadkich w skali kraju – pstrąga potokowego, lipienia, strzebli potokowej i głowacza białopłetwego.

Rodzima populacja łososa wyginęła w latach 80-tych XX w. Obecnie w ramach

ogólnokrajowego programu ochrony łososia wsiedla się do Drawy i Płocicznej łososie wyhodowane z populacji pochodzącej z łotewskiej rzeki Daugava.

Także w jeziorach Parku zachowały się populacje rzadkich gatunków – bardzo rzadkiej w Polsce troci jeziorowej oraz coraz radszych w kraju sielawy i siei.

W torfowiskach i mokradłach, w miejscach dawnych stawów, jeziorach, śródleśnych oczkach wodnych, na polach i łąkach z podmokłymi zagłębieniami spotykamy płazy. Najpowszechniej występującym gatunkiem jest żaba trawna oraz nieznacznie mniej liczna żaba wodna. Do gatunków licznych i średniolicznych wśród płazów należą: żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, traszka zwyczajna, ropucha szara i wymieniona w zał. I i IV Dyrektywy Siedliskowej – traszka grzebieniasta. Nielicznie zaś występuje: żaba śmieszka, rzekotka drzewna, ropucha zielona i grzebuszka ziemna. Najrzadszym gatunkiem w Parku jest kumak nizinny – gatunek z zał. I i IV Dyrektywy Siedliskowej.

Spośród gadów występujących w naszym kraju, w Parku żyją: zaskroniec, jaszczurki: zwinka, żyworódka oraz padalec. Możliwe jest występowanie żmii zygzakowatej oraz gniewosza plamistego. Od 2010 roku w Zatomiu obserwowane są pojedyncze osobniki inwazyjnego gatunku gada – żółwia czerwonołicego.

W Parku spotkać można ponad połowę występujących w Polsce gatunków ptaków. Do gatunków lęgowych, z zał. I Dyrektywy Ptasiej, należą: gągoł, tracz nurogęś, bielik, trzmielojad, błotniak stawowy, puchacz, sóweczka, włośchatka, zimorodek, derkacz, żuraw, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł zielony, lerka, lelek, muchołówka mała, gąsiorek oraz bocian biały. Natomiast do gatunków niełgowych (przelotnych, zalatujących lub zimujących) wymienionych w zał. I Dyrektywy Ptasiej należą: łabędź krzykliwy, czapla biała, błotniak zbożowy, mewa czarnogłowa oraz rybitwa czarna. Wśród gatunków ptaków wymagających specjalnej uwagi znajdują się również: perkoz dwuczuby, perkozek, łabędź niemy, słonka, samotnik, siniak i pliszka górską. Spektakularnym elementem przyrody Parku jest kolonia kormoranów na wyspie jeziora Ostrowieckiego.

Spośród ssaków najłatwiej o spotkanie z jeleniem, sarną, dzikiem, lisem lub zającem. Populacja jeleni szczególnie liczna bywa jesienią i zimą, kiedy schodzą się one na teren Parku w poszukiwaniu spokoju. Niemal wszędzie widoczne są ślady działalności bobrów, choć trudno zobaczyć same zwierzęta. Herbowe zwierzę Parku, wydra, jest pospolita, lecz bardzo trudna do zobaczenia. Faunę ssaków uzupełniają ryjówki, gryzonie, nietoperze, jeże i drobne drapieżniki (m. in. oba gatunki kun, tchórz, gronostaj, borsuk). Sporadycznie zdarza się zachodzenie na teren Parku: łosia, daniela, a nawet żubra, pochodzących z żyjących w sąsiedztwie populacji. W spokojnych lasach Parku zadomowiła się wataha wilków.

Interesujący jest świat bezkręgowców (co najmniej 855 gatunków). Wśród wstępnie przebadanych mięczaków, pijawek, chruścików, ważek i motyli, wiele jest gatunków rzadkich lub nawet unikatowych, należą do nich m.in.: zatoczek łamliwy, pachnica

dębowa, iglica mała, czerwończyk nieparek.

Dziedzictwo kulturowe Drawieńskiego Parku Narodowego jest istotnym elementem jego atrakcyjności. Składają się na nie między innymi: dawne układy osadnicze, zabudowania wsi i osad leśnych lub ich pozostałości, drogi brukowe oraz historyczne trakty i mosty. Z rzekami związane są pozostałości dawnych młynów, hut szkła oraz bindugi. Warte zobaczenia są funkcjonująca na Drawie od końca XIX wieku do dziś, Elektrownia wodna Kamienna i Kanał Sicieński o długości około 22 km, który służył do nawadniania przed laty intensywnie użytkowanych łąk. Przez teren Drawieńskiego Parku Narodowego przebiegają również historyczne trakty: średniowieczna Droga Solna, którą wożono sól z Kołobrzegu do Wielkopolski, Droga Marchijska - prowadząca z Nowej Marchii do państwa krzyżackiego oraz Droga Stargardzka - łącząca Wielkopolskę z Pomorzem.

Data wydruku: 21.11.2024 11:21:48

Adres URL: <http://dpn.pl/przyroda>